

2.

Za izdelavo nekega izdelka potrebujemo surovine, stroje in naprave ter ljudi, ki znajo izdelek narediti. Spodaj smo napisali in narisali, kako nastane kruh. Oglej si dani primer. Podobno v spodnji prazni prostor nariši in opiši proizvodnjo določenega izdelka, ki je blizu tvojega doma.

Surovina – žito

Naprava – silos za shranjevanje žitnih zrn

Naprava – prevoz žita do pekarni

Ljudje in naprave v pekarni spečejo kruh.

Izdelek – kruh

Predstavi postopek izdelave izbranega izdelka sošolkam in sošolcem.

10.

Komunalna podjetja ločeno zbirajo tudi nevarne gospodinjske in kosovne odpadke. Spodaj smo navedli nekaj takih odpadkov. Razvrsti in vpisi jih v preglednico. Oglej si dani primer.

kopalna kad	vodovodna pipa	odsluženi avtomobilski akumulator	garderobna omara
baterijski vložki	barva za sobne stene	okvir ležišča	nočna omarica
barva za kovino	čistilo varekina	lesena polica	uporabljeno olje iz kuhinje
električna igrača	zaslon	toner	preproga
predpražnik	kozmetična sredstva z znakom nevarne snovi na embalaži	odsluženi telefon	zdravila
pralna sredstva z znakom za nevarne snovi na embalaži	kavč	samostoječa luč	lestener

NEVARNI GOSPODINJSKI ODPADKI

kopalna kad,

KOSOVNI ODPADKI

V nekaterih krajih so središča, kjer na primer prevzamejo stare, odvečne ali poškodovane kosovne odpadke. Potem jih popravijo in uredijo tako, da so uporabni. Prodajo jih po zelo nizki ceni. Skušaj ugotoviti, kje so takšne trgovine. Pomagaj si s svetovnim spletom.

12.

Nekaterih virov energije človek ne more izčrpati, ker se nenehno obnavljajo. Taki viri so torej **obnovljivi**. Nekateri viri pa se ne obnavljajo in jih bo človek izčrpal. To so **neobnovljivi viri**. Spodaj smo navedli nekaj vrst virov energije. V kvadratek vpiši »O« pri obnovljivih virih energije in »N« pri neobnovljivih virih ter odgovori na vprašanja.

a)

veter	☐
vodni tok rek	☐
nafta	☐
sonce	☐
premog	☐
zemeljski plin	☐
biološka goriva iz rastlin, ki jih goji človek	☐
plima in oseka	☐
jedrska energija	☐
lesna goriva	☐

b) Katere vrste energije uporabljate doma? _____

c) Katere vrste energije uporabljamo v Republiki Sloveniji? _____

č) Navedi vrsto energije, ki bi jo po tvojem mnenju še lahko uporabljali v Sloveniji, pa je ne.

Ugotovite, kateri vir energije uporablja vaša šola za ogrevanje. Če je ta vir energije neobnovljiv, predlagajte, s katerim obnovljivim virom bi ga nadomestili.

2 O PREHRANI

5.

- a) Živila se med seboj razlikujejo po tem, katere hranične snovi vsebujejo. V živilih, ki jih ponazarja risba, je veliko ene od vrst hraničnih snovi. Katere?
-

- b) Zakaj telo potrebuje to vrsto hraničnih snovi? _____
- c) Na risbi obkroži tista živila, ki jih imaš rad/-a.

Najprej skupaj preverite, ali ste pravilno odgovorili na vprašanji. Potem ugotovite, katera od narisanih živil so med vami najbolj priljubljena.

6.

- a) Obkroži živila, ki vsebujejo veliko vlaknin.

- b) Vlaknine so za telo zelo koristne. Zakaj? _____
-

Primerjajte rešitve.

14.

a) V živilih, ki jih ponazarja risba, sta dve vrsti zaščitnih snovi. Kateri?

1. _____
2. _____

Na risbi obkroži tista živila, ki jih imaš rad/-a.

b) Zakaj mora naše telo dobivati hrnilne snovi, ki si jih pri vprašanju a napisal/-a k zaporedni številki 1? Obkroži ustrezni odgovor.

- Ščitijo telo pred obolenji.
- Dajejo dovolj energije.
- Utrdijo naše kosti.

c) Zakaj mora naše telo dobivati hrnilne snovi, ki si jih pri vprašanju a vpisal/-a k zaporedni številki 2? Obkroži ustrezni odgovor.

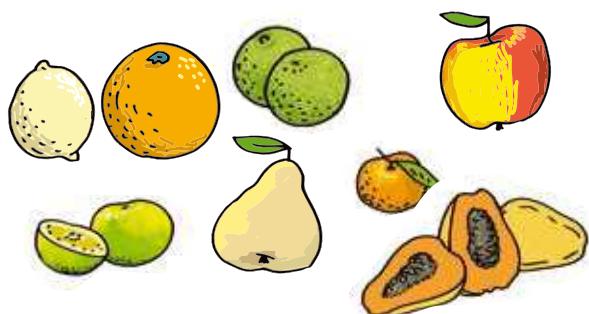
- Ščitijo telo pred obolenji.
- Dajejo dovolj energije.
- Utrdijo naše kosti.

č) Veliko česa še vsebujeta sadje in zelenjava? _____

Skupaj preverite, ali ste pravilno odgovorili na vprašanja. Potem ugotovite, katera živila na risbi so med vami najbolj priljubljena.

• 16 •

Sadje delimo v več skupin. Na levi vidiš risbe sadja, na desni pa imena za posamezne skupine sadja. Poveži risbe in ustrezne izraze.

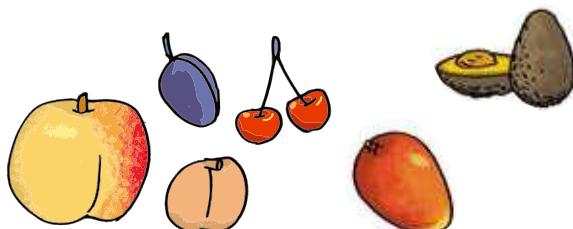
- Koščičasto sadje

- Pečkato sadje

- Lupinasto sadje

- Jagodičasto sadje

Kateri od narisanih sadežev ne uspevajo v Sloveniji?

25.

Dopolni preglednico tako, da v ustrezni stolpec napišeš ime hranične snovi, pojasnilo, zakaj je hranična snov pomembna za telo, oziroma ime živila, ki vsebuje največ te snovi.

Hranične snovi	Pomen	Živilo
	So pomemben vir energije. Vsebujejo tudi prehranske vlaknine, ki pospešujejo prebavo.	
beljakovine		
	So v našem organizmu zaščitne in gradbene snovi.	
		maslo
vitamini		

Primerjajte rešitve.

37.

Preberi trditve in odgovori na vprašanja.

- a) Pri pripravi jedi moramo zelo paziti na higieno. Očistiti moramo vse površine, na katerih bomo pripravljali jedi. Zakaj?

- b) Pred začetkom pripravljanja živil si umijemo roke. Zakaj?

- c) Nadenemo si predpasnik. Zakaj? _____

- č) Z nožem smo rezali surovo meso. Preden začnemo s tem nožem rezati kruh, ga pomijemo. Zakaj?

- d) Ko posodo pomijemo s čistilom za pomivanje posode, jo še dobro splaknemo. Zakaj?

- e) Tekstilno kuhinjsko krpo, ki smo jo uporabljali med pripravo jedi, po končanem delu operemo. Zakaj?

Primerjaj svoje odgovore z odgovori sošolcev in sošolk.

2 O PREHRANI

42. Dopolni spodnje povedi. Pomagaj si z navodili za vzdrževanje in čiščenje hladilnika, ki jih najdeš na spletnih straneh.

- a) Police v hladilniku očistimo s/z _____.
- b) Temperatura v hladilniku (razen v zamrzovalniku) naj bo približno _____ stopinj.
- c) Temperatura v zamrzovalniku naj bo približno _____ stopinj.
- č) Meso hrаниmo na _____ polici, da preprečimo kapljane tekočine po drugi hrani.
- d) Živila v hladilniku hrаниmo v zaprtih _____, da se drugo od drugega ne navzamejo
_____.
- e) Ribe lahko hrаниmo v hladilniku največ _____.
- f) Meso lahko hrаниmo v hladilniku največ _____.
- g) Sladice hrаниmo v hladilniku največ _____.

Svoje odgovore primerjaj z odgovori sošolk in sošolcem.

43. Nekatere vrste živil navadno hrаниmo v hladilniku, drugih pa ne. Obkroži tiste vrste živil, ki jih moramo hrani v hladilniku.

Primerjaj svoje rešitve z rešitvami sošolcem in sošolk. Pogovorite se o tistih vrstah živil, za katere nekateri menite, da jih moramo hrani v hladilniku, drugi pa, da jih ni treba.

2 O PREHRANI

45.

Spodnje fotografije prikazujejo različne načine mehanske priprave živil. Pod vsako fotografijo napiši, kateri način priprave živil prikazuje in ime živila, ki ga lahko še pripravljamo na tak način.

a)

b)

c)

Način: _____

Način: _____

Način: _____

Živilo: _____

Živilo: _____

Živilo: _____

č)

d)

e)

Način: _____

Način: _____

Način: _____

Živilo: _____

Živilo: _____

Živilo: _____

f)

g)

h)

Način: _____

Način: _____

Način: _____

Živilo: _____

Živilo: _____

Živilo: _____

Napiši še dva načina mehanske obdelave živil. Skupaj s sošolkami in sošolci se pogovorite o svojih odgovorih.